

2 CENTESI 41

Proštorija za Monari ja
izata 4 K za 3 mjesca.
Pojedini broj 2 para.

Abbonamento per la
Monarchie: Cor. 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonam. für die
Monarchie vierteljährig
4 K, einzelnes Nummer
2 Heller.

OMNIBUS

Izlazi svaki dan osim nedjelje i svetka
u 11 ura prije podne.

Esce ogni giorno eccettate le demo-
stolte e feste alle 11 ant.

Erscheint täglich außer an Sonn- und
Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

2 HELLER

Za vrštenje objava u
„Malom oglasniku“ plaća
se za svaki rič 2 para.
Najmanja pristojba 30 p.

Per le inserzioni d'avvisi nel
„Notiziario d'affarie“
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa minima
30 centesimi.

Jedes Wort im „Klein-
Anzeiger“ kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 30 h.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr. prije J. Krmpotić i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

I magiari parlano.

I magiari si sono infine risentiti di quanto scrisse e scrive tuttora Björnsterne Björnson. Björnson è un autorità morale indiscussa. I suoi attacchi contro i magiari ebbero un successo enorme. Tutti i giornali li riprodottero; parecchi ne aggravarono, la dose. A patrocinatore della loro causa scelsero un loro storico Leopoldo Ováry. L'Ováry dichiara che la Croazia, da otto secoli unita all'Ungheria, non è mai stata così libera e così prospera e non si è mai sentita così sicura. Troppo piccola e troppo mal situata geograficamente per formare uno Stato a parte, la Croazia, ogni qualvolta si pose contro l'Ungheria, si ridusse a strumento di potenza straniera. L'Ungheria ha dato nel 1868 piena libertà alla Croazia; il paese ha un proprio Parlamento, e gode di ampia autonomia per tutto ciò che riguarda i suoi interessi morali e civili; manda suoi deputati al Parlamento di Budapest per trattarvi gli affari dell'amministrazione comune, e questi vi godono così largo riconoscimento dei loro diritti che per mesi e mesi, continuando l'ostrosionismo croato, alla Camera di Budapest si sente parlare più croato che magiaro.

Ingiuste le accuse rivolte all'Ungheria riguardo alla Croazia — dice l'Ováry —; altrettanto ingiuste quelle che si riferiscono alle altre nazionalità, ai rumeni, ai slovacchi, agli altri „non magiari“ inclusi nello Stato ungherese.

L'Ováry conclude la difesa del governo magiaro con la speranza che anche l'attuale vivacissima agitazione croata si calmi e che si torni alle relazioni cordiali fra il popolo croato ed il magiaro.

Ed ora due parole in proposito. L'Ováry parla di otto secoli d'unione coll'Ungheria. Otto secoli sono è vero, che i Croati fecero uno dei più disastrosi passi allorché posero la corona croata, estintasi la nostra dinastia, sul capo del Rè d'Ungheria cognato dell'ultimo rè della Croazia Zvonimiro. La Croazia però da libero Stato si unì all'altro libero Stato dell'Ungheria, la loro era un'unione puramente personale come tempo fa fra la Svezia e la Norvegia.

Lungo il percorso di sedici secoli la Croazia conservò sempre la sua indipendenza, vi nacquerò è vero degli strappi alla sua libertà, non vi mancarono mai i ripetuti tentativi da parte magiara per fare della Croazia — ossia meglio dire ancora delle reliquie della Croazia — una provincia ungherese, ma ciò mai loro riuscì pienamente. Nel 1527 la Croazia elesse di propria volontà a proprio rè Ferdinando d'Asburgo. In Croazia governavano i vice-rè cosiddetti „bani“ con poteri reali; essi senza dare notizia a Vienna convocavano il parlamento croato che trattava tutti gli affari dello Stato. La Croazia aveva propri denari „le banice“ (moneta banalis) i comandanti supremi dell'esercito croato erano sempre i bani.

Nel rescritto reale del 1848 dell'odierno Rè della Croazia Francesco Giuseppe fra

l'altro si legge: Il regno della Croazia e Slavonia col Litorale croato e colla città di Fiume abbiamo inserito nel § 1. e 73 della nostra costituzione, del tutto indipendente dall'Ungheria....

Critiche erano le condizioni dell'Austria nel 1848. La Croazia provava ancora i funesti effetti dalle lunghe secolari lotte col turco e nel 1848 insorgono a ribellione i magiari col loro duce L. Košut, il quale proclamava la destituzione di Francesco Giuseppe. A salvare il trono accorrono i Croati sotto il valoroso soldato e integerrimo patriota ma poco diplomata Jelacic.

L'Austria allora riprese la vecchia politica del Metternik di ritenere congiunti popoli diversi di stirpe e lingua con un governo assoluto.

(Continua.)

NOTIZIE.

Locali.

All'ombra dell'Arena.

Cinque giorni or sono arrivarono a Pola 107 tra bosniaci e dalmati in cerca di lavoro.

Per ben quattro giorni questa povera gente si perdeva a Pola in cerca di lavoro che non poté trovare, e ricorse all'autorità politica e al municipio per avere un pezzo di pane e un luogo coperto per ricoverarsi almeno alla notte.

Ovunque però vennero respinti, non trovarono né pane, né un luogo per riposare la testa, né un sussidio, né un consiglio.

Ierlaltro si radunarono tutti dinanzi il municipio a reclamare qualche provvedimento e parecchi cadevano in deliquio dalla fame! Venuta a conoscenza di ciò la nostra „Organizzazione operaia“ tosto si prese cura di loro che sono nostri fratelli, nostri connazionali.

Tosto furono ricoverati nel „Narodni Dom“ e fu loro data la cena come meglio si poteva.

Convocato d'urgenza il comitato a seduta deliberò di provvedere a proprie spese per il loro vito e alloggio fino a tanto che si trovano a Pola e si telegrafò al ministro della Bosnia Burian e al delegato istriano dott. M. Luginja per i necessari provvedimenti.

Con piacere constatiamo quest'altamente umanitario atto dell'„Organizzazione operaia croata“ la quale si prese cura che oltre cento uomini operai non periscano di fame e di freddo all'ombra dell'Arena dinanzi la sedicente cultura „italiana“ della camorra.

Non troviamo parole abbastanza forti per stigmatizzare a dovere la stampa avversaria che si scaglia contro di noi rei d'aver salvato i nostri fratelli.

Questo per oggi e arriverci lunedì sul medesimo argomento.

Le conferenze per Pola.

Tutto è avvolto in un mistero. Di sicuro si sa che il governo, avuto riguardo di Pola città fortezza e all'allargarsi delle idee perversive vi metterà un freno ed emanerà delle leggi più severe. Comunque sia noi Croate con noi gli onesti Italiani peggio di quello che stiamo sotto il regime camor-

rista non possiamo essere, quindi accada quello che si voglia non saremo noi i primi a sentirne le conseguenze, ma quell'infelice genia che camorra appellasi.

HRVATSKA STRANA.

VIESTI.

Mjestne.

Veliki pučki ples.

„Narodna radnička organizacija“ priredjuje u nedjelju dne 26. tek. mj. po podne na 4 ure unapreda, u „Narodnom Domu“

Veliki pučki ples

sa pratnjom glazbe i sopela izmjenice.

Imaju pravo pristupa samo članovi Organizacije sa njihovim cijenjenim obiteljima.

Ulaznica: Za muškarce 40 para a za ženske 20 para.

Dodjte svi, da se zabavite do mile volje na tom domaćem pučkom plesu, a koji se još nije začlanio u „Narodnoj radničkoj organizaciji“ neka to čim prije učini

Na znanje.

Javlja se ovime članovima „Narodne radničke organizacije“ da će se sutra u jutro od 10—12 primati mjesečne članarine u dvoran „Narodnog Doma“.

Plesni vjenčić Sokola.

Budući radi plesa „Narodne radničke organizacije“ odpada plesna škola ovu nedjelju, to će za nadomjestiti istu biti danas plesni vjenčić za članove Sokola. — Početak u 8 sati u večer. Ulaznica 40 para. Pozivi se nešajju.

O d b o r.

O Puljskim prilikama.

Pitaju nas mnogi što se tamo u Beču radi ovih dana, kako stojimo glede izbora. Odgovaramo ovim da se gotovoga nezna ništa, sve je još tajno, ali na svaki način za kamoru nije najbolje. Čuje se, da izbori neće biti niti potvrđeni a niti unšteni te da će se izdati posebni strojijni zakoni za Polu budući ovo važna državna tvrdjava i pošto se i u Beču ozbiljno uzela sve to većma rastuća moć kamore. Mi Hrvati smo i onako naučeni xlu a gore nego je sada ne može nam biti, dake bilo kako bilo, mi se ne bojimo nikog. Svi znatljivo očekuju kako će savršiti pogovori u Beču i što će iz svega toga izleći a najviše strepe kamoraši koji su dosta zločina počinili na našem tielu.

Štrajk pekara.

Čujemo da su jučer štrajkaši prihvatili nekakvu strošnu resoluciju proti „Omnibus“ jer je ovaj napisao.... istinu! Istina je, najme, da su upravo štrajkaši

počinili onaj lopovski čin u pekarni gosp. Dekleve te su već trojicu u zatvoru.

U ostalom znatijelni smo znati za sadržaj te strašne resolucije.

Štrajk inače napreduje a i kruh se redovito peče. Štrajkaši imadu čudan zahtjev da, najme, občinstvo ostane bez kruha.

Popitali smo se kako stoje sa pladom i vidili smo da im nije slabo te da su samo nahuckani od poznatih smutljivaca.

U Puli imade 5 ili 6 radnika sa najmanjom plaćom K 22 na tjeđan povrh toga i klgr. kruha na dan. Ostali imadu plaće do K 43 na tjeđan i i klgr. kruha na dan.

Peki rade 6 dana a gospodari računaju tjeđan kao da ima 8 dana.

Prije ili kasnije štrajkaši će se morati pokoriti te prihvatiti se posla, nu pitanje je hoće li svi biti primljeni. Ljudi božji pamet u glavu, ne bacite sebe i obitelji vaše u nesreću, ne slušajte glas krivih proroka koji o kruhu vam govore a upravo vam kruh otimlju.

Hrvati i Slovenci znate gdje je vaše mjesto u Puli? utedite se svojim i nećete se kajati.

Divljačva štrajkaša.

U noći od 22.—23. navališe štrajkaši pekari u via Faveria na jednu pekarnu i bombardirali ju kamenjem. Vođa tih junaka bio je 30-godišnji pekar, pomoćnik Gotardo Nardini talijan. Jučer je jedan pek. pomoćnik izvukao jedno kolo iz vozica za prevažanje kruha koji je stajao pred jednom kućom u via Muzio.

Zatvorili su i onoga pomoćnika koji je polio kruh petroleumom u via Carducci.

„Giornaletto“ koji konstatira da su dotičnici „tutti sloveni“ moramo odgovoriti da su dotičnici „tutti socialisti“ dakle njegovi duševni saveznici.

Razne.

Iz Srdoči (občina Kastav) pišu nam: „Hrvatska pučka čitaonica“ u Srdočima obdržavala je doe 19. o. mj. svoju glavnu godišnju skupštinu sa običajnim dnevnim redom. Čitaonica broji 85 članova, a od tih odazvalo se u Odborovu pozivu preko 50 i došlo na skupštinu. Izvješća pojedinih odbornika, koji su izvjestili o radu i stanju društva u prošloj godini, primilo se je s odobravanjem na znanje. Skupštinar bili su na nastojanjem i radom odborovim tako zadovoljni, da su sve bivše odbornike na novo izabrali i povjerili im vodjenje društva, osim jednog, koji je zaprjeđen poslom, bio prisiljen, da se na odborničju zahvali. Poimence pak izabrani su gg.: Antom Grbac, predsjednik, Ivan Srdoč, Josip Sušanji, Aleksander Srdoč i Josip Blečić, odbornici.

Novi Odbor čeka mnogo posla, jer zahtjevi i potrebe društva danomic rastu, ali kako su u njem same vrstne i zauzete sile, ne ima dvojbe, da će on tu svoju zadaću dostojno i obaviti.

Prigodom skupštine doživjeli smo i jedno ugodno iznenadjenje. „Tamburaški zbor“ čitaonice, koji je tek pred dva mjeseca ustojen, nastupio je prvi put i odigrao onako »u domaćem krugu“ vrlo skladno nekoje komade. Za početak bilo

je tu mnogo — neočekivano mnogo, a uz želju i mar, koji odlikuje naše tatarske, doživjet će oni u buduće liepih uspjeha.

Takova svečanost — naravski — nije smjela proći, a da se ne sjetimo i naše zaslužne »Društve sv. Ć. i M.« za koju sabramo 22 krunice, koje su danas poslane Ravnateljstvu Društva.

Do skora imat ćemo glavnu skupštinu ovdješnjeg »Društva za štednju i zajmovce«. Kada će to biti, i kako bude prošlo, javit ćemo Vam, ako Bog da, na dobu.

Lueger-ova bolest.

Beckom načelniku ide na gore. Tjelesna slabost sve to više raste. Bolesnik je izgubio svaki tek, tako da uzimlje sasvim nedostatan hrane. Dr. Lueger jedva poznaje svoje ukućane. Liečnici boje se katastrofe.

Stota obljetnica konačnog pada dubrovačke republike.

Ove godine, dne 31. januara vrši se stota obljetnica konačnog pada dubrovačke republike, koju je Napoleon jednostavno ukinuo.

U spomen ovog zloknobnog događaja, koji je 31. januara 1808. ugasio za vjeke slavni tisudjetni život slobodnog Dubrovnika, izaci će pod datumom 31. januara osobit broj »Srđja«, koji se stavlja na raspolaganje svim književnicima Hrvatima i Srbima, da svojim ma i ako malim prilogom sudjeluju u ovom spomenu, koji će po njima postati narodnim. Zato uredništvo »Srđja« pozivlje sve književnike Srbe i Hrvate, da mu do 15. februara ove godine za isti broj pošalju svoj prilog, koji će biti primljen zahvalnošću.

Putovanje ratne mornarice.

Čuje se, da će ratni brodovi »Erzog Ferd. Max«, »Erz. Friedrich« i »Erz. Carl«, i dvie torpede koncem dojučerašnjeg mjeseca poduzeti dugo putovanje u inozemstvu te će se sadržati dva mjeseca. Ratni brodovi otići će najprije u Malto, zatim preko tiena Gibraltara. Putem obači će razne Afrikanske luke, a u španjolskim vodama po svojoj prilici će ju posjetiti kralj Alfons.

Parnice protiv Slovača.

Državni tužilac podigao je opet dvije preske parnice protiv slovačkog lista »Narodnih Novina« zbog članka »Okrutnosti« i zbog članka Bjernstjerne Bjersona »Najveća industrija Ugarske«.

Slovački list »Narodny Hlasnik« također je dobio na vrat presku parnicu, opet zbog Bjernsonova članka »Najveća industrija Ugarske«.

U Americi.

Novčana kriza svršava, te se rad iz novice otvara.

»Omnibus« se prodaje osim u Puli (u 28 trafika) još u slijedećim mjestima: **Mali Lošinj:** kod g. Dobrilović i g. R. Mioni.

Veli Lošinj: kod g. S. Szalay.

Nerezine: kod g. I. Sokolić.

Rieka: kod g. V. Lenac (via Fosso).

Volsko: kod I. Spendou.

Opuzica: kod g. A. Tomašić.

Loeran: kod g. B. Nathan.

Pazin: kod g. I. Novak.

Zadar: kod Hrvatske knjižarnice.

Vlasnik — istarska **TISKARA LAGINJA** dr. Dalmatinska ulaznica — Kuzak.

Mali oglasnik.

Piccolo notiziario.

Ciena do 15 rieči 30 para, preko svaka rieč 2 p.

Za veće trgovačke oglase može se dobiti cjenik u našoj pisarnici; jarni se za nizaku cieniu.

PRODAJE SE u tiskari Laginja i dr. via Giulia 1 stare novine po 8 novčića kilogram. 86

VENDESI acquavite di vinaccie, di susini, di ginopro, vini delle migliori qualità domestiche, liquori in specie la specialità «liquore di marasca» presso Andrea Bastianich negoziante con distilleria e cave di cemento Albano. 78

VENDESI nella tipografia Laginja e comp. via Giulia 1 vecchi giornali a 8 soldi il chilogramma. 86a

TAPPEZIERE con proprio lavoratorio di Enrico Agolanti in Via Sissano N. 8. Assume ogni lavoro che eseguisce puntualmente nel suo lavoratorio e a richiesta a domicilio. Prezzi miti. 73

TAPETAR Enrico Agolanti u ulici Sissano 8 prima svakovratne naručbe koje točno izvršuje u njegovoj radionici i u stanu. Cienne umjerene. 73a

CHI VENDE e compera mobili usati si rivolga a F. Barbačić Via Sissano angolo Via Diana. 74

KOJI PRODAJE i kupuje rabljeno poskućstvo neka se obrati F. Barbačić ugao ulice Sissano-Diana. 74a

Pučkim školama i konsumnim društvima preporuča se osobito naša »Narodna Papirnica« za nabavu raznih školskih teka i risanka kao i pločice i ine školske potreboće, te sve knjige i tiskalice potrebne za konsumna društva. Prodavačima znatan popust. 52a

Samo 5 kruna

stoji jedna švicarska nikel anker ura sa čvrstim antimagnetičnim strojem, žarnim na poklopcu, porculan kazalo (ne od papira) 36 sati iduća. 3 komada na jedanput samo 14 kruna. Srebrna remontoir ura sa 3 poklopcu K 11—, Za svaku uru jamčim 2 godine. Nepo voljno mjenjam ili vraćam novac. Veliki cijenik na zahjev franko i badava.

Prvo isporučio skladište ura zlatnine i srebrnine **O. HEGERA** sin, Vinkovci, br. 4, (Hrvatska)

DRUŠTINE OLOVKE

dobivaju se u tiskari **LAGINJA** i dr. — **PULA** VIA GIULIA, 1

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplađuju sadržanih dijelova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te plaća od istoga 4%,

isto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odzaka, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložnja uglavno ustanovio veći ili manji rok za odkas, na odkas od 3 dana.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i sadržnice na garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelji i blagdana osim julyja i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

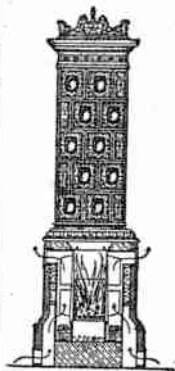
Društvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vladita knža (Narodni Dom) prvi pod deono, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Jeder Art Buchbinderarbeiten werden in der Buchbinderei

LAGINJA & Cie., Via Giulia 1

übernommen und billig geliefert.

JOSIP POTOČNIK — PULA

Corsia Francesco Giuseppe, 6.

VELIKO SKLADIŠTE i TRAJNA IZLOŽBA

glinenih peći za sobe i salone, štednjake sa strojem za prištednju goriva, željeznih štednjaka obloženi sa neizgorivim Chamotom, kaca za kupanje iz najfinijih glinenih lončića, podpuno uređjene kupaonice, ploče za podove u kuhinji, hodniku, predvorju, dvorištu, štalama itd. Mosaik-ploče za obložiti stijene, PATENTIRANI uresi za glinene peći, Meidingerovih plašta za glinene peći u svrhu da poveća i usčuva toplinu itd. itd.

Specialiteta: Stroj za prištednju goriva za glinenu peć, dvostrukom brzinom zagrije odaju. — Automatička peć sa regulatorom i trajnom vatrom. Meteorska peć sa trajnom vatrom. Stroj za uzdržanje vatre za glinenu peć. Štednjaci na plin i drveni ugljen. **NOVO!!** Specijalista u nastavljaju peći i štednjaka. **NOVO!!**

Sve u tu struku zasjecajuće radnje izvršuju se pomno, brzo i jeftino. Uzorci, cijenici i proračuni šalju se badava i franko.

Brzojavni naslov: POTOČNIK — PULA